

ఊరంతా నిద్ర లేచినా నిరంజన్ లేవలేదు. నిద్రలేచాడు గానీ మంచంమీది నుండి లేవలేదు. లేవమని గోల పెట్టడానికి భార్య యింటోలేదు పిల్లలను తీసుకుని పుట్టింటికి వెళ్ళింది అది ధైర్యం! అఫీసు పదిగంటలకు. ఇప్పటి నుండి లేచి యేం చేయాలి గనుక! నిరంజన్ దృష్టిలో తెల్లగా తెలవారాక కూడా దుప్పటి కప్పకుని, ఎడుకోవడంలో వున్న సుఖం యిందులో నూ లేదు.

ఆ సమయంలో కాలింగ్ బెల్ మ్రోగడం చెడ్డ చిరకానిపించింది. కానీ తప్పదుగా.

లేచి తలుపు తీశాడు! దిలిగ్రాం మెసింజర్!!

బంధువులెవరూ భాగ్యమ్మ పేరు కలిగినవారు లేరు. ఒకవేళ తన భార్య వైపు...? కావచ్చును. దగ్గరి చుట్టమో, దూరపు చుట్టమో కూడా తెలియదు. వెళ్ళి కుండా వుందామన్నా భయంగానే వుంది. భార్య వైపు చుట్టమై వుంటే, భార్య పూరి నుండి వచ్చాక తప్పకుండా గోల పెడుతుంది. 'మూ' బంధువులంటే మీ కప్పుడూ చిన్న చూపే' అని యెత్తి పొడిచి, సాధించి, సమయం వచ్చినప్పుడు బదులుకు బదులు తీర్చుకోకమానదు.

'దగ్గరి గ్రామమే కనుక ఒకసారి వెళ్ళి చూచి వస్తే పోయేదేమిలేదు. చూచివచ్చాం పోనీ' అనుకున్నాడు

అక్కడ చేరిన అందరూ నొచ్చు కున్నారు నిరంజన్ అవిధ బ్రతికుండగా రానందుకు.

"కళ్ళు మూసేదాకా నీకోసం కలవరిస్తూనే వుంది, పాపం!" అన్నాడో కాయన

భాగ్యమ్మకు చెప్పుకోదగ్గ అతీయు లెవరూ లేరుట! ఆస్తి వుంది. అనుభవించేవాళ్ళు లేరు, సంతానమూ లేదు కనుక. అయినా డబ్బు విషయంలో మహాలోభి. అందరికీ వడ్డీకి అప్పలిస్తూ, ఖచ్చితంగా వసూలు చేసుకునేది. ఆ డబ్బుంతా బ్యాంకుల్లో మూలగడమే తప్ప, ఫైసా ఖర్చు పెట్టేది కాదు చివరి రోజులలో ఆమె యించుమించు తాను అప్పలిచ్చిన అందరి దగ్గరా వసూలు చేసేసింది. ఇవీ భాగ్యమ్మ గురించి నిరంజన్ తెలుసుకున్న వివరాలు.

తనకు వారసు లంటూ లేరు గనుక, వరుసకు చెల్లెలు కొడుకైన నిరంజన్ కు తన ఆస్తిసంతా యిచ్చి పోవాలని ఆమె కోరిక. చివరి క్షణం దాకా 'వనజమ్మ కొడుకు నిరంజన్' అని కలపరిస్తూనే వుంది. ఆమె బ్రతికుండగానే నిరంజన్ వచ్చి వుంటే తన చేతి మీదుగా అతనిని అంతా అప్పజెప్పి నిశ్చింతగా చనిపోయి వుండేదిటవాపం!

ఇదీ అక్కడ చేరిన కొందరు అన్నమాటలు

ఇంచుమించు అందరూ దిన్ని సమర్పించారు. నిరంజన్ కన్నా దగ్గర బంధువెవరూ ఆమెకు లేరు కనుక అది నిజమే అయివుంటుందన్నారు

కొందరయితే బాగ్యమ్మకు అటుపంట అప్పిలాయమే వుండేదని తమ చెప్పలతో

పెద్దమ్మ బుణం

- ఆర్.వి. చలపతి

'ఉదయాన్నే యీ దిలిగ్రాం యేమిటీ' అనుకుంటూ సంతకం చేసి కాగితం తీసుకుని, విప్పదీసి చూశాడు.

'భాగ్యమ్మ సీరియస్. స్టార్ట్' - రాఘవ. నిరంజన్ గొల్లున యేడవ బోయి ఆగాడు.

'అసలు యెవరి భాగ్యమ్మ?' అని సుందేహం వచ్చింది 'దిలిగ్రాం తనకేనా యింతకూ?' అనుకుని అడ్రసు చూశాడు. ఒక్క అక్షరమూ తప్పుకుండా తనపేరూ, అడ్రసు అంతా వుంది

'ఎవరో భాగ్యమ్మ సీరియస్ అయితే తన కెందుకు దిలిగ్రాం యివ్వాలి? యీ రాఘవగాడు?'

అదినరో? మరో సందేహం ఈ రాఘవ యెవరు?'

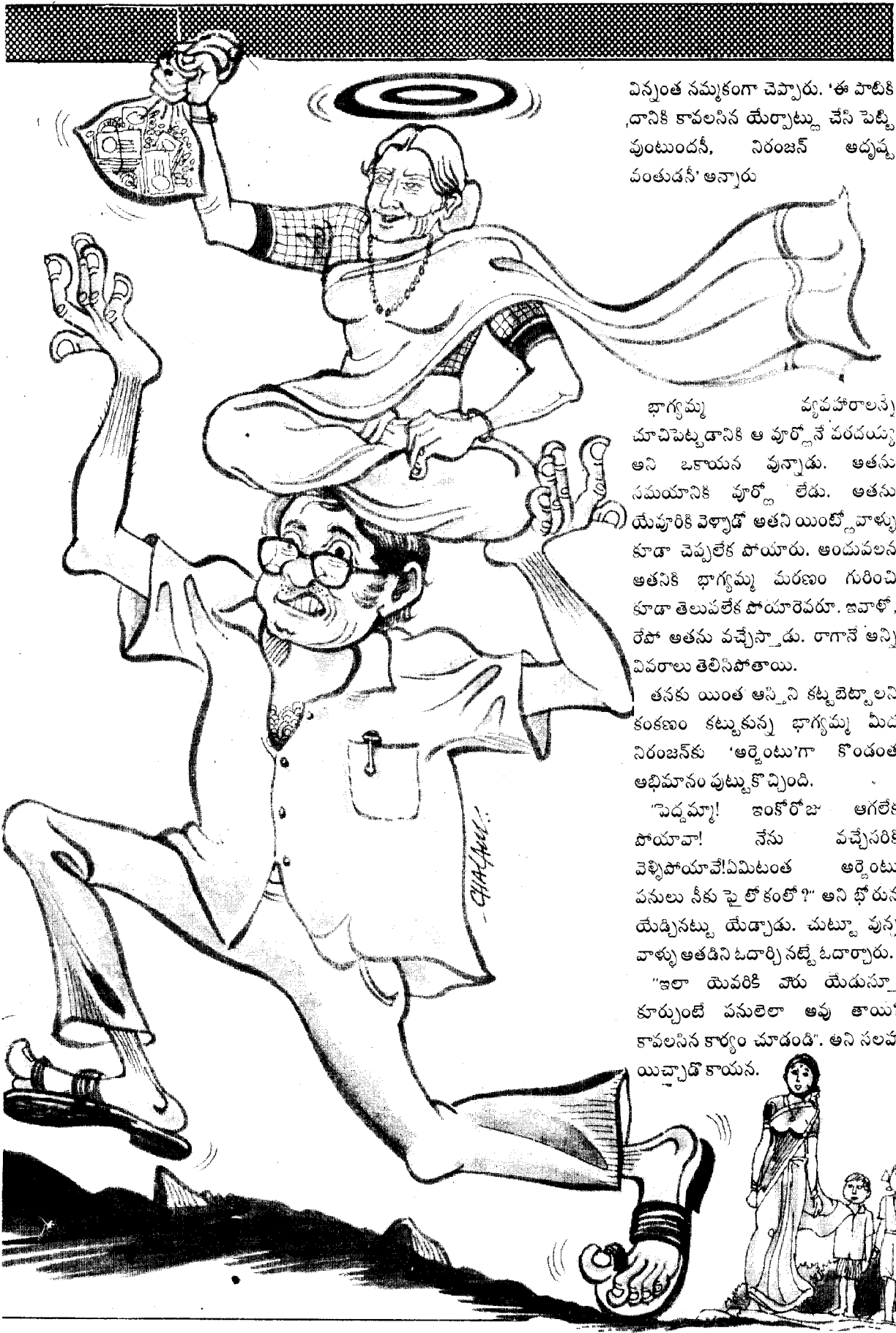
తనకు తెలిసి తన తల్లి, తండ్రుల వైపు

నిరంజన్.

వెంటనే ఆఫీసుకు సెలవు పీటీ రాసి తమ వీధిలోనే వున్న తన స్నేహితునికిచ్చి వచ్చాడు.

అది బాగా చిన్న గ్రామం బాగ్యమ్మ యిల్లు కనుక్కోవడం పెద్ద కష్టం కాలేదు! అయితే అసలు కష్టం యేమిటంటే నిరంజన్ వెళ్ళి టప్పట భాగ్యమ్మ వెళ్ళిపోయింది పైలో కాలకు!

అక్కడ తన తల్లివైపు బంధువులు ఒకరిద్దరు కనిపించడంతో నిరంజన్ సందేహం తీరిపోయింది! భాగ్యమ్మ తన తల్లివైపు బంధువన్నమాట! వాళ్ళతో, వీళ్ళతో మాట్లాడిన మాటలలో తెలిసింది ఆమె తన తల్లిని అక్క పరస అవుతుందని

విన్నత నమ్మకంగా చెప్పారు. 'ఈ హాటెక్
దానికి కావలసిన యేర్పాట్లు చేసే పెట్టి
వుంటుందనీ, నిరంజన్ అదృష్ట
వంతుడనీ' అన్నారు

భాగ్యమ్మ వ్యవహారాలన్నీ
చూచిపెట్టడానికి ఆ వూర్లోనే పరదయ్య
అని ఒకాయన వున్నాడు. అతను
సమయానికి వూర్లో లేడు. అతను
యేవూరికి వెళ్ళాడో అతని యింటో వాళ్ళు
కూడా చెప్పలేక పోయారు. అందువలన
అతనికి భాగ్యమ్మ మరణం గురించి
కూడా తెలుపలేక పోయారేమో. ఇవాళో,
రేపా అతను వచ్చేస్తాడు. రాగానే అన్ని
వివరాలు తెలిసిపోతాయి.

తనకు యింత అస్తిని కట్టబెట్టాలని
కంకణం కట్టుకున్న భాగ్యమ్మ మీద
నిరంజన్కు 'అర్థేంటు'గా కొందంత
అభిమానం వుట్టుకొచ్చింది.

"పెద్దమ్మా! ఇంకొరోజు అగలేక
పోయావా! నేను వచ్చేసరికి
వెళ్ళిపోయావే! ఏమిటంత అర్థేంటు
పనులు నీకు పైలో కంటో?" అని భోరున
యేడ్చినట్టు యేడ్చాడు. చుట్టూ వున్న
వాళ్ళు అతడిని ఓదార్చినట్టే ఓదార్చారు.

"ఇలా యెవరికి ము యేడుస్తూ
కూర్చుంటే పనులెలా అవు తాయి?
కావలసిన కార్యం చూడండి". అని సలహా
యిచ్చాడో కాయన.

హాస్య కథ

"అవిడకు కావలసిన వాడు వచ్చేశాడు కదా! అతనే చూస్తాడన్నీ". అని తప్పుకున్నారు అందరూ.

నిరంజన్ పళ్ళు నూరుకుని, తన మెడలో గొలుసును అమ్మి, ఆ డబ్బుతో అన్ని వనులూ కానిచ్చాడు. పనిలో పనిగా భార్య పుట్టింటికి చిల్లిగ్రాం యిచ్చాడు. 'వెంటనే బయలుదేరి రమ్మ'నీ, 'వచ్చేటప్పుడు మామగారిదగ్గర వెయ్యి రూపాయలు పట్టుకురమ్మనీ కూడా!

ఆ విధంగా భాగ్యమ్మ శవం ఘనంగా కాటికి బయలు దేరింది

"ఎంత అభిమానం యితనికి తన పెద్దమ్మంటే!" అని ఆశ్చర్య పోయారు కొందరు.

"రాగానే అసలు యీవిడ నాకేమవుతుందని అడిగిన వాడు అన్నీ వస్తుందని తెలిశాక యెంత అభిమానం కురిపిస్తున్నాడు!" అంటూ వేళాకోళం చేశారు కొందరు.

ఎవరేమనుకున్నా నిరంజన్ నిజంగా బాధపడ్డాడు. భాగ్యమ్మ చనిపోయినందుకు కాదు. అవిడ బ్రతికుండగా తాను వచ్చి వ్యవహారం "సెట్టిల్" చేసుకునే అవకాశం లేకపోయినందుకూ, అసలు యిలాంటి పెద్దమ్మలు అంటూ వొకరు వున్నట్టు చనిపోయిన తన తల్లి తనతో యెప్పుడూ మాట వరుసకైనా చెప్పినందుకూ.

పది రోజులూ గడిచాయి.

దినం కూడా యేలోటూ లేకుండా, అందరూ ముక్కుపై వ్రేలుంచుకునేలా వైభవంగా చేశాడు నిరంజన్. వచ్చిన జనాలందరూ నెత్తిపోయారు.

అంత పెద్ద యింటో నిరంజన్, భార్య, పిల్లలతో బిక్కు బిక్కు మంటూ వున్నాడు.

తరువాత రెండురోజులకు దిగాడు పూర్వోక్తి పరదయ్య. రాగానే భాగ్యమ్మ చనిపోయినందుకు విచారించాడు నిరంజన్ గురించి వివరాలు అడిగి తెలుసుకున్నాడు.

వారసత్వం

అరక్షణం క్రితం
నీ అంతరంగాన్ని
విచ్చిన్నం చేసిన
వాగ్దానాన్ని
అదను చూసి
ఎదుటి మనసుకి
ఎక్కు పెడుతున్నావ్!
యిది
వానర వారసత్వమా!
కాదు కాదు
అనురుల అంశమే!

-వడ్డ మూడి దుర్గాంబ

ఏడు(పు)

పుట్టుకతోనే
శిశువు ఏడుస్తుంది
పోయిన వాళ్ళు చూసి
ఉన్నవాడు ఏడుస్తాడు
ఏడు. ఏడు ఏడు
అంటూ
మనం ఏడవాల్సిందే
కానీ..
ఆ ఏడు(పు) మాత్రం

తోణకడు బెణకడు

-పెండేకంటి అంజనేయులు

యవతి కవితా!

స్నేహం...

ఒక అంబర హర్షం
దాన్ని ఏ 'గోవురము' ఎక్కలేదు!
ఒక కాంతి వేగ సుదూర తీరం
దాన్ని ఏ 'చర్చి' చూడలేదు!
ఒక అద్భుత లేఖనా చిత్రం
దాన్ని ఏ 'మనీషా' విశ్లేషించలేదు!
వాదోపవాదాల వేద రహితం!
అధికారాలు అధిష్టించలేని
'సుమనంహాసన సహితం'
అహంకారాలు భేదించలేని
స్వేచ్ఛాయుత సత్యవ్రతం!
నిర్వచనం 'ఇది అని
చెప్పలేని అత్యయత'
ప్రేమానురాగాలు పెనవేసుకున్న
ఆర్తత!
దీని వెల 'యింత' అని
నిర్ణయించలేని మానవత!
కులమత వైషమ్యాలు కాని
సాహర్ష - సమత - మమృత!
ఒక కాంతి లగ్నం - స్నేహం!
ఒక క్రాంతి నగ్నం - స్నేహం!!
ఒక కాంతి యజ్ఞం - స్నేహం!!!

-రాపోలు పరమేశ్వరరావు

"నిరంజన్ బాబూ! మీ కోసం భాగ్యమ్మ చివరిరోజులలో చాలసార్లు కలవరించింది. కానీ మీ ఆద్రస్య తెలియక నేను యేమి చేయలేకపోయాను. చివరికి నేను పూర్వోక్తి లేని సమయంలో యెవరి ద్వారా మీ ఆద్రస్య కనుక్కుందో, పాపం! మీకు చిల్లిగ్రాం యిప్పించినట్టుంది కానీ మీరు వచ్చే దాకా ప్రాణాలతో వుండలేక పోయింది".

నిరంజన్ విచారంగా మొహం పెట్టాడు.

"పరదయ్యగారూ! మా అమ్మకూడా

పెద్దమ్మ గురించి చాలసార్లు చెప్పింది ఎప్పటికప్పుడు పెద్దమ్మను చూడ్డానికి రావాలనే అనుకునేవాడిని. కానీ వుద్యోగం గొడవలు, సంసారం గొడవలు నన్ను యెక్కడికీ కదలనీయలేదు. లేకుంటే యీ వయసుపై బద్ధ కాలంలో పెద్దమ్మను యిలా వెంటరిగా వుండనిచ్చే వాడినేకాను" అని కోశాడు నిరంజన్.

"నిజమే. మనం మన స్వంత వ్యవహారాలలో తలమునకలవుతున్నప్పుడు మనకు చాల కావలసిన వాళ్ళు కూడా గుర్తుండరు కానీ అవతలి

నకిలీ

హ్యాన్సిక్ ఫూలకు
పువ్వు విలాపం వర్తించదు!
గ్లిజరిన్ కళ్ళకు
కన్నీటి బాధ కన్పించదు!

- అడిగో ఫూల వెంకటరత్నమ్

దిష్టి

గంగమ్మ చూపు
నిరంతరం
దున్న పోతుపై ఉన్నట్టే -
అత్త చూపు
అనుక్షణం
కోడలిపై కూడి ఉంటుంది.
అత్త దిష్టి బొమ్మ
మామ విరిగిన కొమ్మ
భర్త వాజమ్మ.
దున్న పోతు వెక్కురుతో
గంగమ్మ కాంతిస్తుంది
కోడలి కన్నీటితో
దిష్టి బొమ్మలకు ఉపకాంతి

- కాళిపాకం లింగన్న

సంకరం

నాడు
మహాత్ములు నాటిన
స్వాతంత్ర్య బీజం.
మొలకెత్తింది!

కానీ...

నేడు -

విస్తరించిన
ఈ దేశ మహావృక్షం
స్వార్థంతో కూడిన షాబ్రిడ్
ఎత్తుల్నే
రాలుస్తోంది!

- గోలి గురుప్రసాదరావు

యుగేయుగే!

పితాశ్రీ ప్రశ్నించాడు
పుత్రరత్నాన్ని -
'ఇంకెన్నాళ్ళురా
రోడ్డు మీద గస్తీలు
మెట్రిక్యులేషన్ తో
ముప్పయ్యే సార్లు కుస్తీలు?'
అది విన్న సుపుత్రుడు
ఫిలాసఫికల్ గా నవ్వి
అన్నాడిలా -
"మార్గాయ లిఖితం
సెప్పెంబరాయ పునఃలిఖితం
యూనివర్సిటీ పోషనార్థాయ
సంభవామి యుగేయుగే"

- జోగారావ్ గుండాన

పెద్దమ్మ ఋణం

భార్య మొహం చూడ్డానికి కూడా
భయపడ్డాడు నిరంజన్. వరదయ్యనే
చూస్తున్నాడు.

"భాగ్యమ్మ మీ అమ్మకు యెప్పుడో
వెయ్యి రూపాయలు అప్పుగా
యిచ్చిందట. అది వడ్డీతో సహా
యిప్పుడు రెండు వేల దాకా
అయివుంటుంది. ఆ వత్తం చూపించి మీ
దగ్గర నుండి ఆ అప్పు వసూలు
చేయాలనీ, అదొక్కటే తనకు తిరిగి
రాకుండా మిగిలి పోయిన అప్పనీ చాల
సార్లు చెప్పి బాధపడింది. తను అప్పు
యిచ్చిన వాళ్ళవరినీ ఆమె వదల
దలచుకోలేదు. అలాగే సాధించింది
కూడా, ఒక్క మిమ్మల్ని తప్ప. తను
చనిపోయేలోగా మీ నుండి కూడా
వసూలు చేసేస్తానని చెప్పేది. కానీ,
చనిపోయాక తన అంత్యక్రియలకు మీ
చేత ఖర్చు పెట్టించి తన ఋణం
వసూలు చేసుకుంది ఆమె అత్త.
మీరెలాగూ రెండువేల దాకా ఖర్చు
పెట్టానంటున్నారు. మీకు దానిని తిరిగి
యివ్వగలిగిన వాళ్ళెవరూ లేరు. అవిడ
పీలునామాకు సంబంధించిన కాగితాలను
మద్రాసులోని ఆ అనాథ
శరణాలయాధికారులకు అప్పజెప్పి
రావడానికే నేను యిన్నాళ్ళూ వెళ్ళింది. నా
స్వంత వసులు కొన్ని చూచుకుని తిరిగి
వచ్చేటప్పటికి ఆలస్యమైంది. ఇక
యిక్కడ భాగ్యమ్మదంటూ ఒక పూచిక
పుల్ల కూడా లేదు. ఈ యింటిని కూడా
దీన్ని కొన్నవాడు వచ్చి యివాళో, రేపో
స్వాధీనం చేసుకోబోతున్నాడు. కాబట్టి
మీరూ యివాళే మీ పూరికి బయలు
దేరడం మంచిది. మీరు వెళ్ళేముందు
నాకు చెప్పారంటే, వచ్చి యింటికి తాళం
వేస్తాను. ఇక సెలవు" అని చెప్పి
పుత్తరీయాన్ని ఒకసారి దులిపి, పైన
వేసుకుని బయలుదేరాడు వరదయ్య.

"పెద్దమ్మా! ఇంత ద్రోహం చేస్తావా!"
అని నిజంగానే యేడ్చాడు నిరంజన్
యిప్పుడు.

వాళ్ళకు అదంతా అలోచించే ఓపిక
వుండదు. తమను మనం నిర్లక్ష్యం
చేశామనే అనుకుంటారు. అది సహజం.
భాగ్యమ్మకు తన బంధువు లెవరిపైనా యే
అభిమానమూ లేదు. ఆమెను యీ
వయసులో కూడా యెవరూ తమతో
వుంచుకుని చేయలేదని ఆమెకు చాల
కోపం. కావలసినంత ఆస్తి వుండీ
ఆసంతృప్తిగానే బ్రతికింది. తను
బ్రతికుండగానే తను యిచ్చిన అప్పులన్నీ
వడ్డీతో సహా వసూలు చేసింది. అందులో
తనవాళ్ళూ, పరాయి వాళ్ళూ ఆని తేడా

చూపలేదు ఇప్పుడు తన మొత్తం ఆస్తి
మద్రాసులోని ఒక అనాథ
శరణాలయానికి రాసేసింది - ఏదో
సామెత చెప్పినట్టు దాయాదులకి ఒక్క
పైసా వుంచించికాదు.

నిరంజన్ గ్రుడ్డపైగించి చూస్తూ,
వింటున్నాడు. అతని కళ్ళ ముందు
అమ్మడుపోయిన గొలుసు, మామగారికి
యివ్వాలన్న వెయ్యి రూపాయలూ మెదల
సాగాయి.

నిరంజన్ భార్య మతి పోయినట్టు
చూడసాగింది.